Evropski parlament
2024-2029

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

2024/2053(INI)

17.3.2025

OSNUTEK POROČILA

o finančnih dejavnostih Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2024
(2024/2053(INI))

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

Poročevalec: Francisco Assis

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽITEV 9

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE 10

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o finančnih dejavnostih Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2024 (2024/2053(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju členov 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 in 309 Pogodbe o delovanju Evropske unije in Protokola št. 5 o statutu Evropske investicijske banke (EIB),

– ob upoštevanju členov 41 do 43 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju poročila o dejavnosti skupine EIB za leto 2024 z dne 30. januarja 2025 z naslovom *Priorities for prosperity* (Prednostne naloge za blaginjo),

– ob upoštevanju poročila EIB o naložbah za obdobje 2024/2025 z dne 5. marca 2025 z naslovom *Inovation, integration and simplification in Europe* (Inovacije, vključevanje in poenostavitev v Evropi),

– ob upoštevanju strateškega načrta skupine EIB z dne 21. junija 2024,

– ob upoštevanju operativnega načrta skupine EIB za obdobje 2024–2026 z dne 9. februarja 2024 in operativnega načrta skupine EIB za obdobje 2025–2027 z dne 30. januarja 2025,

– ob upoštevanju sklepa Sveta (EU) 2025/504 z dne 11. marca 2025 o spremembi Protokola št. 5 o Statutu Evropske investicijske banke, [1]

– ob upoštevanju pisma predsednice EIB Nadie Calviño voditeljem EU z dne 4. marca 2025,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti),

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette iz 17. aprila 2024 z naslovom *Much more than a market* (Veliko več kot trg),

– ob upoštevanju poročila Christiana Noyerja z dne 25. aprila 2024 z naslovom *Developing European capital markets to finance the future* (Razvoj evropskih kapitalskih trgov za financiranje prihodnosti),

– ob upoštevanju poročila Saulija Niinistöja z dne 30. oktobra 2024 z naslovom *Safer together – strengthening Europe's civilian and military preparedness and readiness* (Skupaj varnejši: krepitev evropske civilne in vojaške pripravljenosti),

[1] UL L, 2025/504, 14.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

– ob upoštevanju kohezijske usmeritve EIB za obdobje 2021–2027 z dne 13. oktobra 2021,

– ob upoštevanju tretjega letnega poročila EIB o dejavnosti skupine EIB v kohezijskih regijah EU z dne 15. julija 2024,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo[3],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod[5],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1229 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. julija 2021 o instrumentu za posojila v javnem sektorju v okviru Mehanizma za pravični prehod[6],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009[7],

– ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2025 o spremembi uredb (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 in (EU) 2021/1153 glede povečanja učinkovitosti jamstva EU v skladu z Uredbo (EU) 2021/523 in poenostavitve zahtev glede poročanja (COM(2025)0084),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. januarja 2025 z naslovom Kompas za konkurenčnost za EU (COM(2025)0030),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. februarja 2025 z naslovom Delovni program Komisije za leto 2025 (COM(2020)0045),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. februarja 2025 z naslovom Pot do naslednjega večletnega finančnega okvira (COM(2025)0046),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje (COM(2025)0085),

---

[2] UL L 107, 26.3.2021, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
[3] UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
[4] UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
[5] UL L 231, 30.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
[6] UL L 274, 30.7.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj.
[7] UL L 209, 14.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– ob upoštevanju poročila skupine EIB o napredku pri časovnem načrtu za podnebno banko za leto 2023 z dne 25. julija 2024,

– ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic,

– ob upoštevanju sporočila za javnost EIB z dne 6. marca 2025 z naslovom *European Commission and EIB group lay foundations for a new pan-European investment platform for affordable and sustainable housing* (Evropska komisija in skupina EIB postavljata temelje za novo vseevropsko naložbeno platformo za cenovno dostopna in trajnostna stanovanja),

– ob upoštevanju glavnih rezultatov analize skupine EIB in posvetovanja z deležniki, predstavljenih na seminarju EIB o stanovanjih 18. julija 2024,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo Izkoriščanje dejanske vrednosti naše energetske unije za zagotovitev cenovno dostopne, učinkovite in čiste energije za vse Evropejce (COM(2025)0079),

– ob upoštevanju akcijskega načrta skupine EIB za varnostno in obrambno industrijo, predstavljenega na seji Sveta za ekonomske in finančne zadeve 12. aprila 2024 v Luxembourgu,

– ob upoštevanju posodobljenega seznama upravičenosti, izključenih dejavnosti in izključenih sektorjev EIB z dne 14. julija 2022,

– ob upoštevanju izjave za javnost predsednice Komisije Ursule von der Leyen z dne 4. marca 2025 o obrambnem svežnju (načrt ReArm Europe),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),

– ob upoštevanju poročila EIB o globalnem učinku za obdobje 2023–2024 z dne 13. junija 2024,

– ob upoštevanju tristranskega sporazuma med Evropsko komisijo, Evropskim računskim sodiščem in Evropsko investicijsko banko, podpisanega 11. novembra 2021,

– ob upoštevanju postopkov pritožbenega mehanizma skupine EIB z dne 13. novembra 2018,

– ob upoštevanju dokumenta EIB o raznolikosti, pravičnosti in vključevanju v skupini EIB z dne 14. oktobra 2024,

– ob upoštevanju študije službe Evropskega parlamenta za raziskave z naslovom *Increasing European added value in an age of global challenges – Mapping the cost of non-Europe* (Kako povečati evropsko dodano vrednost v času svetovnih izzivov: opredelitev stroškov neukrepanja na ravni EU (2022–2032), objavljene februarja 2023,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za proračun,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A10-0000/2025),

A. ker bilanca stanja skupine EIB stanja znaša skoraj 600 milijard EUR;

B. ker mora EIB, ki je v celoti v lasti držav članic, prispevati k doseganju ciljev EU;

C. ker EIB navaja, da so njene skupne naložbe v letu 2024 dosegle rekordno raven 88,8 milijarde EUR, od tega 50,7 milijarde EUR za podnebje in okolje; ker naj bi se skupne naložbe EIB v letu 2025 povečale na 95 milijard EUR;

Splošne opombe

1. pozdravlja strateške prednostne naloge EIB za obdobje 2024–2027, ki odražajo politične prednostne naloge EU, vključno s konkurenčnostjo, zelenim in digitalnim prehodom, regionalno kohezijo, socialno infrastrukturo, kot so stanovanja, izobraževanje in zdravstvo, ter varnostjo in obrambo;

2. poudarja odločen poziv EIB, naj prevzame še večjo vlogo pri odpravljanju naložbene vrzeli v Evropi; poziva Komisijo in EIB, naj v celoti izkoristita potencial EIB; poziva države članice, naj zagotovijo zadostna sredstva za ta namen; opozarja, da si je nova Komisija zastavila cilj, da bo prinašala naložbe;

3. poudarja, da ima EIB bonitetno oceno AAA, kar je pomembna prednost; poudarja, da bonitetna ocena med drugim izhaja iz dejstva, da se EIB odziva na cilje politike EU, zlasti s tem, da je postala „podnebna banka“[89];

4. meni, da bi bilo treba obstoječe in prihodnje procese in mandate EIB poenostaviti, optimizirati in konsolidirati, da bi povečali sinergije, učinkovitost in uspešnost;

Zapolnitev naložbene vrzeli in spodbujanje konkurenčnosti

5. poudarja pomembno vlogo, ki jo ima skupina EIB kot vseevropski investicijski organ pri mobilizaciji javnega in zasebnega financiranja za prednostne naloge EU ter podpiranju držav članic pri financiranju bistvenih in strateških naložb;

6. opozarja, da so operacije EIB po naravi omejene in imajo lahko le podporno vlogo pri odpravljanju znatne naložbene vrzeli; ponovno poudarja, da bi bolj povezana ekonomska in monetarna unija ter okrepljena gospodarska struktura podprla dejavnosti EIB; zato poziva k hitremu in znatnemu napredku v zvezi z unijo kapitalskih trgov in dokončanjem bančne unije, pa tudi k vzpostavitvi stalnih naložbenih instrumentov in orodij EU;

7. poziva Komisijo in skupino EIB, naj okrepita prizadevanja za mobilizacijo prihrankov za produktivne naložbe, podpirata inovacije v celotnem življenjskem ciklu podjetij, vključno z več podjetji v razširitveni fazi z višjim tveganjem lastniškega in tveganega dolga, ter okrepita vodilno vlogo EU na področju zelenih in digitalnih obveznic;

[8] https://www.eib.org/en/investor-relations/index.
[9] https://www.eib.org/files/fi/external/2025-02-10_Ratings_EIB.pdf, str.3.

8. poudarja, da so se finančni instrumenti in proračunska jamstva, ki zmanjšujejo tveganja, izkazali za močna orodja; je zaskrbljen, da bi v skladu z vmesno oceno programa InvestEU do konca leta 2025 utegnilo zmanjkati sredstev za številne finančne produkte, če se proračunska sredstva ne bodo povečala;

Spodbujanje digitalnega prehoda

9. poziva EIB, naj okrepi financiranje odprte strateške avtonomije EU na digitalnem področju ter spodbuja evropsko digitalno infrastrukturo, nove in prelomne tehnologije ter raziskave;

10. podpira razširitev pobude EIB za evropske tehnološke prvake, da bi privabila zasebni kapital za širitev inovativnih zagonskih podjetij in jih spremenila v uspešna, vodilna podjetja v svetu;

Krepitev vloge EIB kot podnebne banke EU

11. pozdravlja vlogo EIB kot podnebne banke in njeno uskladitev z okvirom EU za trajnostno financiranje, vključno z vključevanjem meril taksonomije; opozarja, da morajo biti vsi finančni tokovi EIB v celoti skladni s ciljem EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 in podnebnimi cilji za leto 2030;

12. pozdravlja podnebne in okoljske naložbe EIB, ki so leta 2024 skupaj znašale 50,7 milijarde EUR, kar presega cilj, po katerem se vsaj 50 % vsega financiranja usmeri v podnebne ukrepe in okoljsko trajnostnost;

13. pozdravlja naložbe EIB v energijo iz obnovljivih virov, energetsko učinkovitost ter električna omrežja in shranjevanje energije, vključno z njeno podporo načrtu REPowerEU;

14. poudarja, da so potrebne večje naložbe v prilagajanje podnebnim spremembam in odpornost nanje; spodbuja nadaljnje raziskave in razvoj, vključno z inovativnimi tehnologijami, za pripravljenost na podnebne spremembe;

Reševanje izzivov na področju socialne infrastrukture, kohezijske politike in stanovanj

15. pozdravlja osrednje strateške prednostne naloge EIB za okrepitev evropske socialne infrastrukture in sodobne kohezijske politike za vključujočo in trajnostno rast po vsej Evropi;

16. poziva EIB, naj v skladu s poročilom Maria Draghija poveča naložbe v izobraževanje, usposabljanje, izpopolnjevanje in preusposabljanje ter zdravje;

17. pozdravlja zavezo EIB, da bo obravnavala dvojno nedelovanje trga v stanovanjskem sektorju, in sicer nezadostno ponudbo dostojnih, varnih in energetsko učinkovitih stanovanj, ter nezmožnost trga, da odpravi vrzel v energetski učinkovitosti;

18. pozdravlja akcijski načrt EIB za cenovno dostopna in trajnostna stanovanja z načrtovanimi naložbami v višini 10 milijard EUR v naslednjih dveh letih; opozarja na rezultate analize skupine EIB in srečanja deležnikov, ki so pokazali, da je letna

naložbena vrzel ocenjena na 300–400 milijard EUR, ki so potrebni za gradnjo 1,5 milijona novih stanovanjskih enot in obnovo nadaljnjih 5 milijonov enot na leto;

Financiranje miru, varnosti in obrambe

19. pozdravlja proaktivni pristop EIB na področju varnosti in obrambe; poudarja, da so se naložbe v ta sektor v letu 2024 podvojile na eno milijardo EUR, pri čemer naj bi se v skladu z načrtom EIB za leto 2025 znova podvojile na rekordni dve milijardi EUR; poudarja, da je financiranje na evropski ravni, ki temelji na solidarnosti, bistveno za zadovoljitev velikih potreb držav članic po financiranju;

20. pozdravlja načrt EIB, da bo revidirala svoj operativni okvir in vzpostavila namenski prečni cilj javne politike za krepitev miru in varnosti v Evropi, podprt z ambicioznim dodeljevanjem finančnih sredstev in kapitala[10];

21. opozarja, da mora vsaka prilagoditev meril za upravičenost ali financiranje skupine EIB za uskladitev z novimi prednostnimi nalogami zaščititi finančni položaj skupine in zagotoviti učinkovito financiranje drugih strateških prednostnih nalog EU;

Sosedstvo EIB in strategija Global Gateway

22. pozdravlja znatno podporo EIB Ukrajini glede na obsežno in nezakonito rusko vojaško agresijo; poziva k povečanju proračunskih jamstev EU, da bo lahko EIB nadaljevala in okrepila svoje dejavnosti v javnem in zasebnem sektorju v Ukrajini;

23. pozdravlja vlogo EIB v strategiji Global Gateway, ki je ključna za položaj Evrope v svetu in za spodbujanje multilateralnega sistema, ki temelji na pravilih, trajnostnem razvoju, demokraciji, človekovih pravicah in pravni državi;

Upravljanje: odgovornost in preglednost

24. poudarja, da bi morala vse večjo vlogo EIB spremljati večja demokratična odgovornost in preglednost; ponovno poziva k sklenitvi medinstitucionalnega sporazuma med Parlamentom in EIB;

25. pozdravlja okvir za priznanje sindikatov v Evropski investicijski banki iz leta 2024;

26. pozdravlja načela EIB o raznolikosti, pravičnosti in vključevanju, vključno s ciljem, da bi do konca leta 2026 vsaj 40 % vodstvenih položajev zasedale ženske;

27. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

[10] Pismo predsednice EIB Nadie Calviño voditeljem EU z dne 4. marca 2025.

OBRAZLOŽITEV

V poročilu pozdravljamo strateške prednostne naloge EIB za obdobje 2024–2027, ki so tesno usklajene s ključnimi političnimi cilji EU in dokazujejo pripravljenost banke, da se prilagodi spreminjajočim se politikam, hkrati pa ostaja zavezana svojim dolgoročnim ciljem.

Glede na številne notranje izzive, potrebo po prihodnjih naložbah in vse večje geopolitične napetosti se EIB odločno poziva, naj prevzame večjo vlogo pri obravnavanju potreb Evrope po naložbah in financiranju skupnih prednostnih nalog EU. Skupina EIB je ključni akter pri mobilizaciji zasebnih in javnih naložb po vsej Evropi, zato je bistveno, da se v celoti izkoristi potencial banke za privabljanje naložb. Vendar sta mandat in finančna zmogljivost skupine jasno opredeljena in ima lahko le podporno vlogo pri zapolnjevanju znatne naložbene vrzeli v Evropi. Da bi dosegli čim večji učinek, je potrebna širša strukturna in finančna podpora prek bolj povezane ekonomske in monetarne unije ter okrepljene gospodarske arhitekture. Dokončanje unije kapitalskih trgov in bančne unije ter vzpostavitev stalnih naložbenih instrumentov in orodij EU bi ustvarilo trdnejši okvir za izboljšanje zmožnosti Evrope, da učinkovito in trajnostno pritegne naložbe, ter bi pomagalo zapolniti naložbeno vrzel v EU. Da bi to dosegli, morajo države članice in Komisija morajo okrepiti svoja prizadevanja.

Letošnje letno poročilo se osredotoča na naslednje ključne teme: zapolnitev naložbene vrzeli in spodbujanje konkurenčnosti; spodbujanje digitalnega prehoda; krepitev vloge EIB kot podnebne banke EU; reševanje izzivov na področju socialne infrastrukture, kohezijske politike in stanovanj; financiranje miru, varnosti in obrambe ter vloga EIB v sosedstvu in strategija Global Gateway. Poleg tega poročilo zavzema stališče o upravljanju EIB in ponovno poziva k medinstitucionalnemu sporazumu med Parlamentom in EIB.

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika poročevalec izjavlja, da je pri pripravi osnutka poročila prejel prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
European Commission
European Economic and Social Committee
European Investment Bank
The European Federation for Public, Cooperative and Social Housing (Housing Europe)

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti poročevalca.

Če so na seznamu navedene fizične osebe z imenom ali njihovo funkcijo ali z obema, poročevalec izjavlja, da je zadevne fizične osebe seznanil z obvestilom Evropskega parlamenta o varstvu podatkov št. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), v katerem so opredeljeni pogoji, ki veljajo za obdelavo njihovih osebnih podatkov, ter pravice, povezane s to obdelavo.